

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
YVESE BOTA
přednesené dne 3. května 2016¹

Věc C-554/14

**Trestní řízení
proti
Atanasovi Ogňanovovi**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii, Bulharsko)]

„Rozhodnutí o předběžné otázce — Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech — Rámcové rozhodnutí 2008/909/SVV — Článek 17 — Právo, jímž se řídí výkon opatření spojeného se zbavením osobní svobody — Vnitrostátní pravidlo vykonávajícího státu, které stanoví zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti vykonané odsouzeným ve věznicí ve vydávajícím státě — Přípustnost — Zásada teritoriality trestního zákona — Zásada individualizace trestu — Cíl společenské rehabilitace odsouzeného — Povinnost konformního výkladu“

I – Úvod

1. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce vybízí Soudní dvůr, aby se zabýval aspektem policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, který je dosud v judikatuře poměrně málo rozvinutý. Jedná se o právo a postupy, jež se použijí na výkon trestu odnětí svobody, pokud na základě rámcového rozhodnutí 2008/909/SVV² předá odsuzující členský stát³ odsouzenou osobu členskému státu původu či pobytu⁴.
2. Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii, Bulharsko) se zejména zabývá pravidly, jež se uplatní na zkrácení trestu.
3. Rozsudkem ze dne 28. listopadu 2012 byl A. Ogňanovovi, který je bulharským státním příslušníkem, uložen dánským soudem trest odnětí svobody na dobu patnácti let za krádež s přitěžujícími okolnostmi a za vraždu na dánském území. Atanas Ogňanov byl ode dne 10. ledna 2012 ve výkonu trestu v dánské věznicí, a to až do dne 1. října 2013, kdy byl předán bulharským soudním orgánům.
4. Atanas Ogňanov během svého pobytu v dánské věznicí pracoval.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (Úř. věst. 2008, L 327, s. 27, dále jen „rámcové rozhodnutí“).

3 — Dále jen „vydávající stát“. Podle čl. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí se jedná o členský stát, ve kterém je vynesena rozsudek.

4 — Dále jen „vykonávající stát“. Podle čl. 1 písm. d) rámcového rozhodnutí se jedná o členský stát, kterému je rozsudek postoupen za účelem jeho uznání a výkonu trestu.

5. Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) má rozhodnout o otázkách týkajících se podmínek výkonu tohoto trestu, zejména pokud jde o zbývající část trestu. V tomto rámci vyvstala otázka zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti, již odsouzený vykonával během svého pobytu v dánské věznici.

6. Vzhledem k tomu, že dánské právní předpisy takové zkrácení trestu neumožňují, táže se předkládající soud, zda je v souladu s judikaturou Varhoven kasacionen sad (Nejvyšší kasační soud, Bulharsko) oprávněn uplatnit své mírnější vnitrostátní právní předpisy na dobu, kterou A. Ogňanov strávil v dánské věznici. Podle Nakazatelen Kodeks (bulharský trestní řád)⁵ odpovídají dva pracovní dny třem dnům zbavení osobní svobody. Odsouzenému by tak byl trest zkrácen nikoli o 1 rok 8 měsíců a 20 dnů, nýbrž o 2 roky 6 měsíců a 24 dnů, což by mu umožnilo dřívější propuštění⁶.

7. Předkládající soud se pro tyto účely opírá o znění článku 17 rámcového rozhodnutí.

8. Podle tohoto ustanovení se výkon trestu řídí právem vykonávajícího státu. Unijní normotvůrce uvádí, že pouze soudní orgány tohoto státu jsou příslušné rozhodovat o postupech pro výkon trestu a stanovit veškerá s tím související opatření, a to za podmínky, že jednak započítají celou dobu zbavení osobní svobody, která již byla vykonána, a jednak dodrží informační povinnost stanovenou v odstavci 3 uvedeného článku.

9. Předkládající soud se tudíž Soudního dvora táže, zda je na základě článku 17 rámcového rozhodnutí oprávněn nahradit dánské právní předpisy, které jsou přísnější, svými vnitrostátními právními předpisy, a přiznat tak odsouzenému zkrácení trestu na základě pracovní činnosti vykonávané odsouzeným před jeho předáním.

10. V tomto stanovisku navrhu Soudnímu dvoru, aby konstatoval, že čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí brání takovému vnitrostátnímu pravidlu, jako je pravidlo dotčené ve věci v původním řízení, a to i když je toto pravidlo příznivější pro odsouzeného.

11. Má analýza bude zejména vedena dodržením dvou zásad, a sice zásady teritoriality trestního zákona a zásady individualizace trestu, na níž je založeno celé právo v oblasti výkonu trestů. Vymeším dosah těchto zásad a vysvětlím důvody, pro něž je v rámci jejich dodržování vyžadováno, aby se výkon trestu odnětí svobody – zejména přiznání zkrácení trestu – řídil právem členského státu, v němž je odsouzený skutečně zadržován. Budu rovněž klást důraz na nutnost respektování suverenity vydávajícího státu a na podmínky vzájemné důvěry, kterou vůči sobě musí členské státy chovat v rámci uplatňování rámcového rozhodnutí.

12. Ačkoli uznávám, že v situaci, jaká nastala ve věci dotčené v původním řízení, se bulharské právní předpisy skutečně zdají být mírnější pro odsouzeného, dospěji k závěru, že vzhledem k jejich územním pravomocem nemůže vykonávající stát oprávněně uplatňovat některá ustanovení svého trestního zákoníku na výkon trestu na území vydávajícího členského státu. Vzhledem k nepoužitelnosti bulharských právních předpisů tudíž nelze uplatnit pravidlo zpětné účinnosti mírnějšího trestního zákona, které je obsaženo v čl. 49 odst. 1 poslední větě Listiny základních práv Evropské unie⁷.

5 — Dále jen „NK“.

6 — V rámci předkládacího rozhodnutí ve věci Ogňanov (C-614/14), jež probíhá před soudem a jež mám rovněž k dispozici, generální prokurátor při Sofijska gradska prokuratura (městské státní zastupitelstvo v Sofii, Bulharsko) zpochybňuje výpočet provedený předkládajícím soudem, pokud jde o skutečnost, že tento soud nevzal v úvahu dny pracovního volna.

7 — Dále jen „Listina“.

II – Právní rámec

A – Unijní právo

1. Rámcové rozhodnutí

13. Rámcové rozhodnutí spočívá na zásadě vzájemného uznávání⁸ soudních rozhodnutí, podle níž jsou soudní rozhodnutí přímo vykonávána v celé Evropské unii bez jakýchkoli schvalovacích postupů⁹.

14. Cílem rámcového rozhodnutí je v souladu s bodem 9 jeho odůvodnění a jeho čl. 3 odst. 1 zajistit uznávání a výkon rozsudků¹⁰, jimiž byl uložen trest¹¹ odnětí svobody, v jiném členském státě, než je vydávající stát, a to za účelem usnadnění společenské rehabilitace odsouzené osoby.

15. Předání odsouzeného do členského státu původu či pobytu je nezbytným atributem volného pohybu osob a musí vést ke zvýšení možnosti společenské rehabilitace odsouzeného tím, že mu bude umožněno zachování rodinných, jazykových a kulturních vazeb.

16. Poté, co vydávající stát nabude jistoty o tom, že výkon trestu ve vykonávajícím členském státě přispěje k dosažení tohoto cíle, předá vydávající stát orgánům tohoto státu odsuzující rozsudek, a to v souladu s podmínkami stanovenými v člancích 4 a 5 rámcového rozhodnutí.

17. K tomuto rozsudku vydávající stát připojí náležitě vyplněné osvědčení, jehož vzorový formulář je obsažen v příloze I rámcového rozhodnutí. Toto osvědčení obsahuje různé položky, jež vydávajícímu státu umožňují poskytnout informace o totožnosti vydávané osoby a orgánu, který vydal rozsudek, o povaze spáchaného trestného činu a o povaze a délce trestu.

18. V rubrice i) této přílohy, nazvané „Údaje o rozsudku ukládajícím trest“, je v bodě 2, který se týká údajů o délce trestu, příslušný orgán vydávajícího státu žádán o doplnění následujících údajů:

„2.1. Celková délka trestu (ve dnech): [...]

2.2. Úplná délka zbavení osobní svobody, která již byla vykonána v souvislosti s trestem, který byl rozsudkem uložen (ve dnech):

[...] ke dni [...] (uveďte datum, kdy byl výpočet proveden: dd-mm-rrrr): [...]

2.3. Počet dní, které mají být započítány do celkové délky trvání trestu z jiných důvodů, než je důvod uvedený v bodě 2.2 (například amnestie, milosti nebo zmírnění trestu atd. již udělené ohledně tohoto trestu):

[...] ke dni (uveďte datum, kdy byl výpočet proveden: dd-mm-rrrr): [...]

[...]“

8 — Body 1, 2 a 5 odůvodnění tohoto rozhodnutí.

9 — Viz v této souvislosti závěry za zasedání Evropské rady konaného ve dnech 15. a 16. října 1999 v Tampere.

10 — Podle čl. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí se „rozsudkem“ rozumí „pravomocné rozhodnutí nebo příkaz soudu vydávajícího státu ukládající trest fyzické osobě“.

11 — Podle čl. 1 písm. b) rámcového rozhodnutí se „trestem“ rozumí „trest odnětí svobody nebo opatření spojené se zbavením osobní svobody uložené na dobu určitou nebo neurčitou na základě trestního řízení jako důsledek trestného činu“.

19. Článek 8 rámcového rozhodnutí nese název „Uznání rozsudku a výkon trestu“ a v jeho odstavci 1 se stanoví:

„Příslušný orgán vykonávajícího státu uzná [postoupený] rozsudek [...] a neprodleně přijme veškerá opatření nezbytná pro výkon trestu, nerozhodne-li se uplatnit některý z důvodů pro odmítnutí uznání nebo výkonu stanovených v článku 9.“

20. Článek 17 rámcového rozhodnutí – jehož výklad je v projednávané věci požadován – nadepsaný „Právo rozhodné pro výkon“, má toto znění:

„1. Výkon trestu se řídí právem vykonávajícího státu. Pouze orgány vykonávajícího státu jsou příslušné rozhodovat s výhradou odstavců 2 a 3 o postupech pro výkon trestu a stanovit veškerá s tím související opatření, včetně důvodů pro předčasné nebo podmíněné propuštění.

2. Příslušný orgán vykonávajícího státu započítá celou dobu zbavení osobní svobody, která již byla vykonána v souvislosti s trestem, pro který byl rozsudek vynesen, do celkové doby zbavení osobní svobody, která má být vykonána.

3. Příslušný orgán vykonávajícího státu informuje na žádost příslušný orgán vydávajícího státu o platných pravidlech pro možné předčasné nebo podmíněné propuštění. Vydávající stát může souhlasit s použitím takových pravidel nebo může vzít osvědčení zpět.

4. Členské státy mohou stanovit, že jakékoli rozhodnutí o předčasném nebo podmíněném propuštění může rovněž zohlednit pravidla vnitrostátního práva uvedená vydávajícím státem, podle kterých má osoba po určité době nárok na předčasné nebo podmíněné propuštění.“

21. Podle čl. 26 odst. 1 první odrážky rámcového rozhodnutí nahrazuje toto rozhodnutí ode dne 5. prosince 2011 úmluvu o předávání odsouzených osob podepsanou ve Štrasburku dne 21. března 1983¹² a dodatkový protokol k ní ze dne 18. prosince 1997.

22. Rámcové rozhodnutí měly členské státy podle jeho čl. 29 odst. 1 provést do 5. prosince 2011. Dánské království je provedlo, Bulharská republika nikoli.

B – *Bulharské právo*

23. Článek 41 odst. 3 NK stanoví, že pracovní činnost vykonávaná odsouzeným je zohledňována při zkrácení trvání trestu, přičemž dva odpracované dny odpovídají třem dnům zbavení osobní svobody.

24. Článek 457 Nakazatelen procesualen Kodeks (bulharský trestní zákoník)¹³ nese název „Rozhodování soudů o otázkách spojených s výkonem rozsudku“ a stanoví:

„1. Jakmile odsouzený vstoupí na území Bulharské republiky nebo jakmile je zjištěno, že se odsouzený nachází na tomto území, předá generální prokurátor rozsudek přijatý za účelem výkonu spolu s připojenou dokumentací Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii [...]) spolu s návrhem na řešení otázek spojených s jeho výkonem.

2. [Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii)] rozhodne o návrhu usnesením, a to na jednání, jehož se účastní státní zástupce a k účasti na němž byl vyzván i odsouzený.

12 — Dále jen „úmluva o předávání“. Tato úmluva je k dispozici na internetových stránkách Rady Evropy. Byla ratifikována 64 státy a nabyla platnosti dne 1. července 1985. Z členských států ji nepodepsaly pouze Chorvatská republika a Finská republika.

13 — Dále jen „NPK“.

3. V usnesení se uvede číslo a datum rozsudku vydaného za účelem výkonu, věc, v níž byl rozsudek vydán, znění bulharského zákona, v němž je stanovena odpovědnost za spáchaný trestný čin, a doba trvání trestu odnětí svobody uloženého zahraničním soudem, a stanoví původní režim výkonu trestu a typ věznice.

4. Pokud je maximální doba odnětí svobody stanovená bulharským právem za spáchaný trestný čin nižší, než je doba stanovená v rozsudku, zkrátí [Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii)] uložený trest na tuto dobu. Pokud bulharské právo nestanoví za spáchaný trestný čin trest odnětí svobody, stanoví [uvedený soud] trest co nejlépe odpovídající trestu uloženému v rozsudku.

5. Doba pobytu ve vazbě a doba trestu, která již byla vykonána ve státě, v němž byl vynesena rozsudek, se započtou, případně – pokud se tresty liší – zohlední při stanovení délky trestu.

6. Vedlejší tresty uložené v rozsudku je nutno vykonat, pokud existují v odpovídajících ustanoveních bulharského práva a zatím nebyly vykonány ve státě, v němž byl vynesena rozsudek.

7. Usnesení soudu lze napadnout odvoláním u Sofijski apelativen sad (odvolací soud v Sofii, Bulharsko).“

III – Skutkové okolnosti sporu v původním řízení

25. Atanas Ogňanov, bulharský státní příslušník, byl v Dánsku odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu patnácti let za krádež s přitěžujícími okolnostmi a za vraždu na území Dánska. Od 10. ledna 2012 byl ve výkonu trestu v dánské věznici, a to až do dne 1. října 2013, kdy byl předán bulharským soudním orgánům.

26. Atanas Ogňanov během svého pobytu v dánské věznici, konkrétně od 23. ledna 2012 do 30. září 2013, pracoval.

27. Dánské soudní orgány postupovaly podle ustanovení rámcového rozhodnutí s cílem uskutečnit předání odsouzeného. Požádaly své bulharské partnery, aby jim sdělili informace o trestu, který by byl vykonán v Bulharsku, a o pravidlech použitelných v oblasti předčasného propuštění. V tomto ohledu výslovně uvedly, že dánské právní předpisy neumožňují přiznat odsouzenému zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti vykonávané během pobytu ve věznici. Podle mého názoru není vyloučeno, že dánské soudní orgány zohlednily takovou pracovní činnost A. Ogňanova jiným způsobem.

28. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že bulharské soudní orgány uznaly rozsudek vydaný dánskými soudními orgány a souhlasily s výkonem uloženého trestu. Za tímto účelem a v souladu s článkem 457 NPK předložil generální prokurátor při městském státním zastupitelství v Sofii předkládajícímu soudu návrh, aby rozhodl o otázkách spojených s podmínkami výkonu trestu, zejména aby stanovil zbývající část trestu.

29. Předkládající soud se v této souvislosti zabývá tím, zda je v souladu s judikaturou Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud) oprávněn přiznat odsouzenému zkrácení trestu na základě pracovní činnosti vykonávané odsouzeným během jeho pobytu v dánské věznici.

30. Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud) totiž v rozsudku ze dne 12. listopadu 2013 konstatoval, že pro účely uplatnění čl. 457 odst. 5 NPK „musí [Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii)] veřejně prospěšné práce, které ve státě, v němž byl vynesena rozsudek, vykonat předaný bulharský odsouzený, promítnout do zkrácení délky trestu, s výjimkou případů, kdy zbývající doba trestu stanovená vydávajícím členským státem byla vypočtena až po zohlednění vykonávané pracovní činnosti“.

31. Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud) vycházel z čl. 9 odst. 3 úmluvy o předávání a z upřesnění obsažených ve vysvětlující zprávě k této úmluvě.

32. Předání odsouzeného podle něj znamená zejména to, že vykonávající stát získá výlučnou pravomoc, pokud jde o výkon trestu, a to pro případ pokračování výkonu i pro případ změny trestu.

33. Je užitečné zmínit odůvodnění Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud):

„Bulharské právní předpisy stanoví možnost zkrátit trest odnětí svobody na základě čl. 41 odst. 3 NK, pokud převedený bulharský státní příslušník během pobytu ve vězení vykonával veřejně prospěšnou pracovní činnost. Není pochyb o tom, že odsouzenému musí být trest zkrácen, pokud vykonává pracovní činnost po svém předání do Bulharska. *Toto zohlednění je však nutné také v případě, že odsouzený vykonával práci, která je uvedena v ustanovení článku 178 [zakona za izpalnenie na nakazaniyata i zadržaniето pod straža (zákon o uplatňování trestů a provizorního zadržení)¹⁴], ve státě, v němž byl vynesena rozsudek, i když takové zohlednění není v tomto státě stanoveno.* Provádění pracovní činnosti totiž není prvkem trestu odnětí svobody jako takového, nýbrž důsledkem jeho výkonu. Z toho lze dovodit, že promítnutí pracovní činnosti do snížení doby trestu v souladu s čl. 41 odst. 3 NK nesouvisí s individualizací (určením) trestu, ale že se jedná o úkon související s jeho výkonem. *Z tohoto plyne pravomoc vykonávajícího státu, jehož pravidla v oblasti výkonu trestu se uplatní ve své celistvosti, a to i pokud jde o důvody a formy změny trestu.*

[...] Promítnutí vykonané práce do zkrácení trestu v souladu s čl. 41 odst. 3 NK je zohledněním pozitivních dopadů pracovní činnosti na proces převýchovy a rehabilitace odsouzeného. Profesní začlenění odsouzeného je důležitou předběžnou podmínkou její společenské rehabilitace, přičemž její právní dosah a účinky podléhají zvláštnímu posouzení, a to bez jakéhokoli rozlišování podle toho, zda byla práce vykonávána v zahraničí, nebo na území Bulharské republiky. *Podle zákona – na základě čl. 41 odst. 3 NK – je doba, během níž odsouzený vykonával veřejně prospěšné práce, považována za dobu výkonu trestu odnětí svobody, bez ohledu na místo výkonu těchto prací.* Odpočet odpracovaných dnů je právní výsadou, jež není přezkumem uloženého trestu odnětí svobody ani ‚délky‘ tohoto trestu, ale povinně uplatnitelným příznivým důsledkem, který vychází ze skutečnosti, že odsouzený během pobytu ve vězení vykonával veřejně prospěšné práce. *Jedná se tudíž o změnu trestu¹⁵] ve smyslu článku 12 úmluvy o předávání.*

[...]

Vzhledem k výše uvedenému je za účelem rozhodnutí otázky předání odsouzeného bulharského státního příslušníka mezi generálním prokurátorem Bulharské republiky a příslušným orgánem jiného státu nutno k dohodě, k níž dospěly obě tyto strany, připojit přesné informace o tom, zda odsouzený během výkonu trestu odnětí svobody v zahraniční věznici vykonával pracovní činnost (nebo zda se účastnil kurzů či vzdělávání) [...], po jak dlouhou dobu a *zda zbývající doba trestu stanovená vydávajícím členským státem byla vypočtena až po zohlednění pracovní činnosti vykonávané v zahraničí.*¹⁶

14 — DV č. 25, 3. dubna 2009.

15 — Podle mého názoru se zde na rozdíl od tvrzení Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud) nejedná o „změnu trestu“, ale spíše o zkrácení trestu.

16 — Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

IV – Předběžné otázky

34. Za těchto okolností se Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Připouštějí ustanovení rámcového rozhodnutí, aby vykonávající stát během řízení o předání zkrátil dobu zbavení osobní svobody uloženou vydávajícím státem na základě práce vykonané během výkonu tohoto trestu ve vydávajícím státě tak, že by:
- a) zkrácení trestu bylo výsledkem uplatnění práva vykonávajícího státu na výkon trestu podle čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí. Připouští toto ustanovení, aby bylo právo vykonávajícího státu týkající se výkonu trestu uplatněno již v řízení o předání s ohledem na okolnosti (práci vykonávanou ve věznici vydávajícího státu), ke kterým došlo v době, během níž odsouzený podléhal soudní příslušnosti vydávajícího státu?
  - b) zkrácení trestu bylo výsledkem započtení podle čl. 17 odst. 2 rámcového rozhodnutí. Připouští toto ustanovení započtení doby, která je delší než doba výkonu trestu stanovená podle práva vydávajícího státu, pokud se použije právo vykonávajícího státu a dojde k novému právnímu posouzení okolností, ke kterým došlo ve vydávajícím státě (práce vykonávaná ve věznici vydávajícího státu)?
- 2) Pokud se na uvedené zkrácení trestu použijí tato nebo jiná ustanovení rámcového rozhodnutí, je třeba o tom informovat vydávající stát, pokud o to výslovně požádal, a je nutno řízení o předání zastavit, pokud tento stát se zkrácením nesouhlasí? Pokud je třeba na požadavek informování odpovědět kladně, jak má dojít k informování – obecně a abstraktně o použitelném právu, nebo o konkrétním zkrácení trestu, které provede soud u konkrétní odsouzené osoby?
- 3) Pokud by Soudní dvůr Evropské unie konstatoval, že ustanovení čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí nepřipouštějí, aby vykonávající stát zkrátil trest na základě svého vnitrostátního práva (z důvodu pracovní činnosti vykonávané ve vydávajícím státě), je rozhodnutí vnitrostátního soudu, že přesto použije své vnitrostátní právo, protože je příznivější než článek 17 rámcového rozhodnutí, v souladu s evropským právem?“

35. Vyjádření předložily německá, španělská, nizozemská a rakouská vláda, jakož i vláda Spojeného království a Evropská komise.

36. Bohužel tak neučinili účastníci původního řízení ani bulharská vláda. Nepředložili písemná vyjádření ani nebyli přítomni na jednání.

V – Úvodní poznámky

37. Ještě před zahájením posuzování otázek položených předkládajícím soudem je nutno učinit dvě poznámky s cílem potvrdit pravomoc Soudního dvora k rozhodnutí těchto předběžných otázek a užitečnost výkladu článku 17 rámcového rozhodnutí.

38. Zprvce na rozdíl od toho, co vyplývá z předkládacího rozhodnutí, nebylo předání odsouzeného provedeno na základě ustanovení rámcového rozhodnutí, nýbrž na základě úmluvy o předávání.

39. Vyplývá to výslovně z žádosti o předání A. Ogňanova vydané dánským ministrem spravedlnosti dne 26. března 2013 a následně z celé příslušné korespondence, která je obsažena ve vnitrostátním spisu.

40. Dánské soudní orgány jednoznačně odkazují na ustanovení úmluvy o předávání, jelikož Bulharská republika rámcové rozhodnutí neprovedla.

41. Vede již sama tato skutečnost k nepříslušnosti Soudního dvora?
42. Podle mého názoru tomu tak není.
43. Domnívám se totiž, že se předkládající soud ve svých otázkách na ustanovení rámcového rozhodnutí zaměřil zcela vědomě. Podle čl. 29 odst. 1 rámcového rozhodnutí totiž měla Bulharská republika v zásadě povinnost provést rámcové rozhodnutí nejpozději do 5. prosince 2011. Od tohoto data tedy mělo rámcové rozhodnutí podle jeho čl. 26 odst. 1 první odrážky nahradit úmluvu o předávání i její dodatkový protokol.
44. Vzhledem k tomu, že žádost o předání A. Ogňanova byla podána dne 26. března 2013 a že k jeho předání došlo dne 1. října 2013 poté, co svůj souhlas vyslovily bulharské soudní orgány, měla být na předání odsouzeného mezi dvěma členskými státy použitelná v zásadě pouze ustanovení rámcového rozhodnutí.
45. Předkládající soud se tudíž rozhodl předložit Soudnímu dvoru otázku týkající se výkladu ustanovení rámcového rozhodnutí.
46. Připomeňme, že v rámci postupu zavedeného článkem 267 SFEU je totiž věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku i relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade¹⁷.
47. Domněnka relevance, která se váže k předběžným otázkám položeným vnitrostátními soudy, může být vyvrácena jen výjimečně, pokud je zjevné, že žádaný výklad ustanovení unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými a právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které mu jsou položeny¹⁸.
48. Ani jedna z těchto podmínek však není v projednávané věci splněna.
49. Proto nevidím žádnou překážku pro to, aby Soudní dvůr rozhodl v projednávané věci na základě výkladu ustanovení rámcového rozhodnutí.
50. Dále je zapotřebí zdůraznit, že jedna z překážek, která mohla bránit povinnosti předkládajícího soudu podat konformní výklad vnitrostátního práva – mám zde na mysli judikaturu Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud) ohledně dosahu čl. 41 odst. 3 NK – již dnes neexistuje.
51. Soudní dvůr totiž v rozsudku ze dne 19. dubna 2016, DI¹⁹, konstatoval, že požadavek, aby vnitrostátní soud podal konformní výklad, „zahrnuje povinnost vnitrostátních soudů nadále pozměnit ustálenou judikaturu, pokud je založena na výkladu vnitrostátního práva, který je neslučitelný s cíli směrnice“²⁰.
52. Zásada, kterou zakotvil Soudní dvůr, se přitom vztahuje stejným způsobem i na rámcové rozhodnutí.

17 — Rozsudek ze dne 26. února 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, bod 28 a citovaná judikatura).

18 — Rozsudek ze dne 26. února 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, bod 29 a citovaná judikatura).

19 — C-441/14, EU:C:2016:278.

20 — Bod 33 a citovaná judikatura.

53. Připomínám totiž, že Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 16. června 2005, Pupino²¹, konstatoval, že ze závazného charakteru rámcových rozhodnutí formulovaného totožně s čl. 288 třetím pododstavcem SFEU, jakož i ze zásady loajální spolupráce, která platí v rámci policejní a soudní spolupráce v trestních věcech²², vyplývá povinnost vnitrostátních orgánů, a zejména vnitrostátních soudů, ke konformnímu výkladu vnitrostátního práva²³. Připomeňme, že tato povinnost je inherentní systému Smlouvy o FEU v tom, že umožňuje, aby vnitrostátní soudy v rámci svých pravomocí zajistily plnou účinnost unijního práva, rozhodují-li o sporu, který jim byl předložen²⁴.

54. Proto je podle mého názoru výklad čl. 41 odst. 3 NK v souladu s čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí velmi dobře možný.

55. Předkládající soud kromě toho v rámci tohoto výkladu není omezen nutností dodržovat zásadu právní jistoty a zásadu zákazu zpětné účinnosti. Je známo, že tyto zásady podle ustálené judikatury brání tomu, aby povinnost konformního výkladu „mohla na základě rámcového rozhodnutí a nezávisle na [existenci] zákon[a] přijaté[ho] k jeho provedení vést ke stanovení nebo zpřísnění trestní odpovědnosti těch osob, které jednájí v rozporu s jeho ustanoveními“²⁵.

56. V projednávané věci se totiž ustanovení, které je předmětem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, netýká rozsahu trestní odpovědnosti odsouzeného, ale postupů pro výkon jeho trestu, zejména přiznání zkrácení trestu.

57. S ohledem na tyto poznatky a vzhledem k neprovedení rámcového rozhodnutí v Bulharsku nebrání nic tomu, aby předkládající soud podal výklad relevantních pravidel NK co nejvíce ve světle znění a účelu rámcového rozhodnutí v zájmu dosažení jeho cíle.

VI – Analýza

A – K první otázce

58. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda je nutno ustanovení čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátnímu pravidlu, které by za situace, jaká nastala ve věci v původním řízení, umožňovala vykonávajícímu státu přiznat odsouzenému zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti, kterou odsouzený vykonával během svého pobytu ve vězení ve vydávajícím státě.

59. V souladu s čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí se výkon trestu, včetně důvodů pro předčasné nebo podmíněné propuštění, řídí právem vykonávajícího státu.

60. V projednávané věci se tedy Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) zabývá tím, zda není na dobu, kdy byl odsouzený zbaven osobní svobody v Dánsku, zapotřebí uplatnit právo vykonávajícího státu, tedy v projednávané věci čl. 41 odst. 3 NK.

21 — C-105/03, EU:C:2005:386.

22 — Bod 42.

23 — Bod 34.

24 — Viz zejména rozsudek ze dne 24. ledna 2012, Dominguez (C-282/10, EU:C:2012:33, bod 24 a citovaná judikatura).

25 — Rozsudek ze dne 16. června 2005, Pupino (C-105/03, EU:C:2005:386, bod 45). Z tohoto rozsudku vyplývá, že „povinnost vnitrostátního soudce přihlídnout k obsahu rámcového rozhodnutí, vykládá-li relevantní pravidla svého vnitrostátního práva, nachází své meze v obecných právních zásadách, a zejména v zásadách právní jistoty a zákazu zpětné účinnosti“ (bod 44).

61. Znění, jež unijní normotvůrce užívá v čl. 17 odst. 1 první větě rámcového rozhodnutí, skutečně může vzbudit pochybnost, pokud jde o rozdělení pravomocí týkajících se výkonu opatření spojeného s trestem zbavení osobní svobody, a přípravné práce týkající se tohoto ustanovení nepřinášejí žádné skutečné vyjasnění ohledně výkladu tohoto ustanovení.

62. Unijní normotvůrce nedefinuje, co je nutno rozumět pod výrazem „výkon trestu“ ve smyslu čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí.

63. A dále unijní normotvůrce neupřesňuje, zda se jedná o výkon trestu již od vynesení rozsudku ve vydávajícím členském státě, nebo až od předání odsouzeného do vykonávajícího státu.

1. Definice pojmu „výkon trestu“

64. Definice pojmu „výkon trestu“ je nezbytná.

65. Pokud totiž má být rozhodnuto o rozdělení pravomocí mezi vydávajícím a vykonávajícím státem, co se týče samotného výkonu trestu, je nutno nejprve tento pojem definovat.

66. A pokud má být kromě toho zajištěno vzájemné uznávání rozsudků ukládajících trest odnětí svobody a účinný výkon trestů v jiném státě než ve státě vydávajícím, je nutno tento pojem definovat „na unijní úrovni“, neboť složitost, a někdy dokonce nejistota právních předpisů a postupů týkajících se výkonu trestů mohou tento úkol ztížit. Účinnost výkonu trestů je podstatnou složkou evropského soudního prostoru v trestních věcech a trestní politiky obecně.

67. Je tudíž nutno zahájit naši analýzu definicí pojmu „výkon trestu“.

68. Podle čl. 1 písm. b) rámcového rozhodnutí se „trestem“ („peine“, respektive „condamnation“ ve francouzském znění rámcového rozhodnutí²⁶) rozumí trest odnětí svobody nebo opatření spojené se zbavením osobní svobody uložené na dobu určitou nebo neurčitou na základě trestního řízení jako důsledek trestného činu²⁷.

69. Na opatření, jež představují „trest“, se vztahuje článek 49 Listiny a článek 7 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950²⁸.

70. Opatření směřující k „výkonu trestu“ tedy mají za cíl realizaci „trestu“. Evropský soud pro lidská práva se domnívá, že tato opatření nejsou nedílnou součástí „trestu“, a nevztahuje se na ně tudíž článek 7 EÚLP²⁹.

71. K výkonu trestu dochází po konečném vynesení odsuzujícího rozsudku. Jedná se tedy o poslední fázi trestního řízení, během níž rozsudek nabývá právní moci.

26 — V anglickém znění rámcového rozhodnutí je pro francouzské výrazy „peine“ a „condamnation“ používán stejně jako v češtině jednotný pojem „sentence“.

27 — Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva „je východiskem jakéhokoli posouzení ohledně ‚trestu‘ určení, zda dotčené opatření bylo přijato v důsledku odsouzení za trestný čin. V tomto ohledu lze za relevantní považovat další okolnosti: povahu a cíl příslušného opatření, jeho kvalifikaci podle vnitrostátního práva, postupy spojené s jeho přijetím a výkonem, jakož i jeho závažnost. [...] Závažnost opatření však není sama o sobě rozhodující, neboť řada preventivních opatření, jež nemají trestní povahu, může mít na dotčenou osobu zásadní dopad“ (v tomto smyslu viz ESPL, 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, bod 82 a citovaná judikatura).

28 — Dále jen „EÚLP“.

29 — ESPL, 29. listopadu 2005, Uttley v. Spojené království, CE:ECHR:2005:1129DEC003694603, a ze dne 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009.

72. Zahrnuje všechna opatření, která jednak zaručují vlastní výkon trestu, jako je například zatýkácí rozkaz, a jednak zajišťují společenskou rehabilitaci odsouzeného. V tomto rámci jsou příslušné soudní orgány vedeny k tomu, aby stanovily podmínky týkající se průběhu a úpravy výkonu trestu, například prostřednictvím rozhodnutí o možnosti pobytu mimo věznici, povolení vycházek mimo věznici, částečném propuštění, rozdělení a odkladu trestu, předběžném či podmíněném propuštění odsouzeného nebo elektronickém sledování. Právo v oblasti výkonu trestů se rovněž vztahuje na opatření, jež mohou být přijata po propuštění odsouzeného, jako je například umístění pod soudní dozor, účast na programech rehabilitace nebo opatření na odškodnění obětí.

73. Evropský soud pro lidská práva se, pokud jde o probíraný předmět sporu, často potýkal se situacemi, v nichž rozlišování mezi trestem a opatřeními směřujícími k výkonu trestu nebylo vždy v praxi vyhraněné. Mezi opatřeními přijatými po definitivním vynesení trestu je tudíž zapotřebí rozlišit ta, která mohou ve skutečnosti znovu definovat či změnit dosah trestu³⁰.

74. Vzhledem k výše uvedenému nepostačuje definice pojmu „výkon trestu“ k vyřešení problému předloženého v projednávané věci.

2. Smysl a dosah článku 17 rámcového rozhodnutí

75. Přísné uplatňování zásady, podle níž se „výkon trestu řídí právem vykonávajícího státu“, vede k obtížím v případech, kdy byl výkon trestu již zahájen na území vydávajícího státu a má pokračovat v jurisdikci vykonávajícího státu. O jakém „výkonu“ hovoříme? Má unijní normotvůrce na mysli výkon trestu počínaje vynesením rozsudku vydávajícím státem, nebo výkon trestu počínaje předáním odsouzeného soudním orgánům vykonávajícího státu?

76. Odpověď se nabízí, pokud zohledníme zásady, na nichž je založeno rámcové rozhodnutí, a systematiku, jejíž součástí je jeho článek 17.

a) Zásada teritoriality trestního zákona

77. Cílem článku 17 rámcového rozhodnutí je řešit konflikty zákonů a pravomocí, které se týkají výkonu trestu a jež nevyhnutelně vyplývají z předání odsouzeného mezi orgány vydávajícího a vykonávajícího státu. Předání odsouzeného totiž znamená, že tato osoba započala výkon trestu na území vydávajícího státu a ve výkonu bude případně pokračovat ve věznici vykonávajícího státu³¹.

78. To vysvětluje skutečnost, že podle čl. 17 odst. 2 rámcového rozhodnutí vykonávající stát započte za účelem výpočtu zbývajících částí trestu, která má být vykonána na jeho území, dobu zbavení osobní svobody, která „již byla vykonána“ ve vydávajícím státě.

79. Možnost, aby vykonávající stát zpětně uplatnil svůj zákon na počátek výkonu trestu odsouzeným ve vydávajícím státě, by byla porušením všeobecně přijímané zásady teritoriality trestního zákona.

80. Tato zásada teritoriality trestního zákona je zásadou společně uznávanou všemi členskými státy. Trestní zákon se uplatní teritoriálně, neboť je výrazem svrchovanosti členských států. Místní příslušnost soudů v trestních záležitostech má tudíž ve vnitrostátních právních předpisech obvykle povahu veřejného pořádku. Z místní příslušnosti nutně vyplyne použitelný vnitrostátní zákon.

30 — ESLP, ze dne 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, body 59, 83, 85 a citovaná judikatura, jakož i bod 89. V tomto rozsudku Evropský soud pro lidská práva rovněž konstatoval, že uplatnění nových podmínek pro zkrácení trestu za pracovní činnost vykonávanou během pobytu ve věznici na dříve uložený trest nemůže být považováno za opatření související výlučně s výkonem uloženého trestu. Tím, že tyto podmínky měly za následek prodloužení trestu odnětí svobody o téměř devět let, vedly podle Evropského soudu pro lidská práva k novému stanovení rozsahu uloženého „trestu“, a je tudíž nutno je posoudit s ohledem na záruky stanovené v čl. 7 odst. 1 poslední větě EÚLP (body 109 a 110).

31 — Za určitých okolností nicméně může dojít k tomu, že se odsouzená osoba již nachází na území vykonávajícího státu.

81. Proto se v zásadě nejedná o to, zda by v zájmu dotčené osoby nebylo lepší – namísto dánských trestních předpisů – uplatnit na základě zásady retroaktivního použití mírnějšího trestu³², která je obsažena v čl. 49 odst. 1 poslední větě Listiny, bulharské trestní předpisy, neboť se jedná o trestní zákon příznivější pro odsouzeného. Taková volba v přeshraniční situaci, jaká nastala ve věci v původním řízení, neexistuje, neboť použitelnost trestního zákona vyplývá již ze samotné zásady teritoriality.

82. Zásada retroaktivního použití mírnějšího trestu se mi ostatně v projednávané věci jeví jako nepoužitelná. Oblastí působnosti této zásady je totiž již tradičně oblast konfliktu zákonů v čase, a nikoli, jak je tomu v projednávané věci, v prostoru. Tato zásada by se nepochybně uplatnila v případě, pokud by v důsledku změny dánského trestního zákona byla trestnost činu spáchaného A. Ogňanovem zrušena poté, co byl A. Ogňanov odsouzen a nastoupil výkon trestu. Za těchto podmínek by bulharské soudní orgány neměly jinou možnost než odsouzeného propustit. Pokud by však ke zrušení trestnosti činu spáchaného odsouzeným došlo podle bulharského zákona, mám závažné pochybnosti o tom, že by již sama tato skutečnost měla vést k jeho propuštění. Tento čin je totiž trestán dánským zákonem a týká se narušení dánského veřejného pořádku, jenž nespadá do oblasti působnosti bulharského zákona. Rovněž je namístě poukázat na to, že by takový případ měl za následek znemožnění předání, a to podle čl. 3 odst. 1 písm. e) úmluvy o předávání.

83. Domnívám se ostatně, že ustanovení rámcového rozhodnutí tento názor podporují. Jeho znění totiž nevyžaduje oboustrannou trestnost u trestných činů uvedených v jeho čl. 7 odst. 1 a u ostatních trestných činů stanoví čl. 7 odst. 3 oboustrannou trestnost pouze jako podmínku, kterou vykonávající stát může stanovit. Mám za to, že toto pravidlo potvrzuje teritoriální povahu trestního zákona a vede v projednávaném případě k odmítnutí zásady retroaktivního použití mírnějšího trestu jako irelevantní.

b) Zásada individualizace trestu

84. Hlavním cílem rámcového rozhodnutí je usnadnění společenské rehabilitace osob odsouzených k trestu odnětí svobody tím, že osobě, která byla zbavena osobní svobody v důsledku odsouzení za trestný čin, umožní vykonat uložený trest nebo jeho zbývající část v sociálním prostředí, z něhož pochází.

85. Je to jasně patrné z bodu 9 odůvodnění a čl. 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí³³.

86. Znamená to, že všechna opatření týkající se výkonu a úpravy trestů musí soudní orgány individualizovat takovým způsobem, aby při respektování zájmů společnosti a práv obětí a v souladu s prevencí opakování trestného činu podporovala společenskou rehabilitaci odsouzeného.

87. V rámci uplatňování článku 17 rámcového rozhodnutí tedy zásada individualizace trestu, která je jednou ze samotných funkcí trestu, vyžaduje jasné rozdělení pravomocí mezi vydávající a vykonávající stát tak, aby bylo zajištěno, že rozhodnutí týkající se výkonu trestu budou přijata soudním orgánem, který nejlépe posoudí chování dotčené osoby.

32 — Podle zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů nelze trestní zákon použít se zpětnou účinností. Zásada retroaktivního použití mírnějšího trestu představuje výjimku z této zásady a ukládá použít ustanovení trestního práva, která jsou pro odsouzeného příznivější.

33 — Viz také prohlášení Rady Evropské unie týkající se cíle rámcového rozhodnutí, pokud jde o rehabilitaci, podle něhož „[u]vědomujíc si, že úspěšná rehabilitace odsouzené osoby ve státě, ke kterému má tato osoba nejtěsnější vazby, je základním účelem [...] rámcového rozhodnutí, [...] a souhlasíc s tím, že vzhledem ke vzájemné důvěře členských států není potřeba zavedení dodatečného důvodu pro odmítnutí v případě rozsudku, který by byl v rozporu s účelem společenské rehabilitace, Rada zdůrazňuje, že tento účel by měl být prvořadým hlediskem pokaždé, kdy bude vydávající stát rozhodovat o potřebě postoupení rozsudku a osvědčení vykonávajícímu státu“ (viz příloha II část I dokumentu Rady 6070/1/09 REV 1), jakož i bod 4.1 zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění rámcových rozhodnutí 2008/909/SVV, 2008/947/SVV a 2009/829/SVV o vzájemném uznávání rozsudků, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, rozsudků a rozhodnutí o probaci a alternativních trestech a rozhodnutí o opatřeních dohledu jakožto alternativy zajišťovací vazby [COM(2014) 57 final].

88. To předpokládá, že o všech opatřeních týkajících se úpravy trestu rozhodnou soudní orgány místa skutečného výkonu trestu, včetně opatření ke zmírnění trestu, jež lze odsouzenému přiznat.

89. Nepochybně se přitom jedná o orgány odsouzenému blízké, a tedy o orgány jeho skutečného výkonu trestu³⁴.

90. Pokud jde zejména o zkrácení trestu za pracovní činnost vykonávanou ve věznici, má tento projev individualizace smysl pouze v případě, že jej provede orgán, který tuto pracovní činnost skutečně sledoval a posoudil.

91. Uplatnění čl. 41 odst. 3 NK na dobu pobytu A. Ogňanova ve věznici v Dánsku namísto dánských právních předpisů tudíž postrádá jakýkoli smysl i právní základ. Takový postup by byl v rozporu se zásadou individualizace trestu, neboť by bulharské soudní orgány měly přiznat zkrácení trestu odsouzenému, s nímž se nikdy nesetkaly a jehož pracovní činnost ani pokrok nesledovaly. Na druhou stranu nebrání nic tomu, aby bulharské soudní orgány za účelem celistvějšího posouzení úsilí dotčené osoby o společenskou rehabilitaci zohlednily pracovní činnost, kterou A. Ogňanov vykonával během pobytu v dánské věznici, jakož i hodnocení provedená v tomto ohledu jejich dánskými partnery. Jedná se o jedno z řady kritérií, jež příslušným soudním orgánům umožní posoudit, zda je odůvodněné podmíněné propuštění odsouzeného.

92. Vnitrostátní orgány mohou čl. 41 odst. 3 NK případně uplatnit až v okamžiku, kdy je odsouzený umístěn do bulharské věznice. Toto zkrácení trestu musí být součástí pravidelného a individuálního sledování odsouzeného a nesmí probíhat, rozumím-li rozsudku Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud), automaticky³⁵.

93. S ohledem na všechny tyto poznatky se tedy domnívám, že dodržování zásad teritoriality trestního zákona a individualizace trestu, na nichž je založeno rámcové rozhodnutí, vyžaduje, aby výkon trestu odnětí svobody, a zejména přiznání zkrácení trestu, podléhaly právu členského státu, v němž je odsouzený skutečně vězněn.

94. Tento výklad potvrzuje také systematika rámcového rozhodnutí, jejíž součástí článek 17 je.

c) Systematika rámcového rozhodnutí

95. Cílem posouzení systematiky rámcového rozhodnutí je prokázat, že jeho článek 17 stanoví zásady použitelné na výkon trestu po uskutečnění předání odsouzeného.

96. Zprvé je zapotřebí vzít v úvahu okolnosti, za nichž byly zásady uvedené v článku 17 rámcového rozhodnutí vypracovány. Rámcové rozhodnutí bylo totiž přijato na základě několika existujících nástrojů, zejména úmluvy o předávání³⁶. Zmínka o tom je ostatně obsažena v bodě 4 a 5 odůvodnění rámcového rozhodnutí.

34 — Viz sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu nazvané „Vzájemné uznávání pravomocných rozsudků v trestních věcech“ [COM(2000) 495 final], v němž Komise již tehdy uvedla, že „rozhodnutí týkající se výkonu trestu, která vycházejí z chování osoby ve výkonu trestu, přísluší členskému státu, který zajišťuje výkon trestu [...]. Orgány členského státu vykonávajícího rozhodnutí jsou totiž v přímém kontaktu s osobou ve výkonu trestu, a tudíž mohou nejlépe posoudit její chování“ (bod 9.1).

35 — Tento soud totiž vysvětluje, že započtení odpracovaných dnů představuje „povinně uplatnitelný důsledek toho, že odsouzený během výkonu trestu odnětí svobody a během doby, kdy byl zbaven osobní svobody, vykonával obecně prospěšné práce“ (zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska).

36 — Viz zejména bod 3.2.1.5 Zelené knihy o sblížení, vzájemném uznávání a výkonu trestů za trestné činy v Evropské unii [COM(2004) 334 final].

97. Znění čl. 17 odst. 1 rámcového rozhodnutí je v podstatě totožné se zněním čl. 9 odst. 3 úmluvy o předávání. V tomto posledně uvedeném ustanovení se totiž stanoví, že „[v]ýkon trestu se řídí právem vykonávajícího státu a tento stát má výlučnou pravomoc k přijímání veškerých relevantních rozhodnutí“. Důležitá je ovšem skutečnost, že toto ustanovení je nadepsáno „*Dopady předání pro vykonávající stát*“³⁷.

98. Vzhledem k okolnostem, za nichž bylo rámcové rozhodnutí přijato, je tudíž velmi pravděpodobné, že nadepsáním článku 17 rámcového rozhodnutí výrazem „Právo rozhodné pro výkon“ měl unijní normotvůrce v úmyslu zaměřit se na právo, jímž se řídí výkon trestu „po předání odsouzeného“.

99. Zadruhé je nutno zohlednit skutečnost, že všechny zásady rámcového rozhodnutí byly stanoveny v chronologické posloupnosti.

100. Články 4 až 14 rámcového rozhodnutí nejprve stanoví pravidla, jež členské státy musí uplatnit za účelem předání odsouzeného. Zejména články 4 až 6 rámcového rozhodnutí upřesňují postupy týkající se předání rozsudku a osvědčení vykonávajícímu státu. Články 7 až 14 rámcového rozhodnutí pak stanoví zásady, jež se použijí na rozhodnutí o uznání rozsudku a na rozhodnutí o výkonu trestu. V článku 13 rámcového rozhodnutí se v tomto ohledu stanoví, že vydávající stát má právo vzít osvědčení zpět „[d]okud *nebyl ve vykonávajícím státě zahájen výkon trestu*“³⁸.

101. Článek 15 rámcového rozhodnutí následně stanoví postup, jenž se uplatní na předání odsouzeného, kdežto článek 16 rámcového rozhodnutí obsahuje zvláštní ustanovení pro případ průvozu odsouzeného přes území jiného členského státu.

102. Tato ustanovení tedy tvoří zcela logickou posloupnost a článek 17 rámcového rozhodnutí zjevně tuto posloupnost dotváří tím, že stanoví zásady, jež se použijí na výkon trestu „po předání odsouzeného“ soudním orgánům vykonávajícího státu.

103. Článek 17 rámcového rozhodnutí je nutno vykládat rovněž ve světle pravidel uvedených v následujících ustanoveních rámcového rozhodnutí, zejména v jeho článku 22.

104. Tento článek 22 nese název „Důsledky předání odsouzené osoby“ a velmi dobře vyjevuje přesun pravomocí, který je nutně spojen s předáním odsouzeného.

105. Unijní normotvůrce totiž v čl. 22 odst. 1 rámcového rozhodnutí uvádí, že vydávající stát nesmí v provádění výkonu trestu pokračovat, jakmile „se začne s jeho výkonem ve vykonávajícím státě“. Tím je velmi jasně řečeno, že pokud vykonávající stát nezahájil výkon trestu, zůstává vydávajícímu členskému státu pravomoc k výkonu trestu. V článku 22 odst. 2 rámcového rozhodnutí se ostatně stanoví, že pokud vykonávající stát nemůže trest vykonat z důvodu útěku odsouzené osoby, „[p]rávo na provedení výkonu trestu přechází zpět na vydávající stát“³⁹.

106. Právo vykonávajícího státu se tedy na výkon trestu odnětí svobody *stricto sensu* uplatní teprve po uznání rozsudku vykonávajícím státem a předání odsouzeného. Dokud rozsudek nebyl uznán a dokud se odsouzený nachází v jurisdikci vydávajícího státu, použije se na výkon trestu právo tohoto posledně uvedeného státu. Je tedy věcí vydávajícího státu, aby v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy rozhodl o otázkách týkajících se zkrácení trestu.

37 — Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

38 — Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

39 — Zvýraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

107. Zatřetí je nutno zdůraznit, že v rámci systematiky rámcového rozhodnutí je věcí vydávajícího státu, aby posoudil, zda není namíste uskutečnit předání odsouzeného do členského státu jeho původu či pobytu⁴⁰.

108. Předání je přitom opatřením směřujícím k výkonu trestu⁴¹, možná jedním z posledních opatření, jež mohou přijmout soudní orgány vydávajícího státu. Jedná se zejména o projev individualizace trestu, jehož cílem je usnadnit společenskou rehabilitaci odsouzeného.

109. Podle čl. 4 odst. 2 rámcového rozhodnutí může k předání rozsudku za účelem jeho uznání dojít teprve tehdy, pokud se soudní orgány vydávajícího státu – po případné konzultaci se soudními orgány vykonávajícího státu – přesvědčí, že výkon trestu ve vykonávajícím státě splní tento účel.

110. Pro získání takové jistoty unijní normotvůrce v bodě 9 odůvodnění uvádí, že soudní orgány vydávajícího státu musí „vzít v úvahu takové okolnosti jako například spojení dané osoby s vykonávajícím státem, skutečnost, zda jej považuje za místo, kde má rodinné, jazykové, kulturní, společenské nebo ekonomické a jiné vazby na vykonávající stát“.

111. Stejně jako přísluší vydávajícímu státu, aby provedl toto posouzení, přísluší také pouze tomuto státu posoudit, zda na konci doby zbavení osobní svobody odsouzeného na území tohoto státu a vzhledem k jeho úsilí není nutno odsouzenému jeho trest zkrátit v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

112. Tento výklad podporuje skutečnost, že vydávající stát má povinnost uvést v osvědčení připojeném k rozsudku počet dalších dnů, které je zapotřebí přičíst k již vykonané době zbavení osobní svobody.

113. Osvědčením je standardizovaný formulář uvedený v příloze I rámcového rozhodnutí⁴². Tento formulář obsahuje různé rubriky, jež musí soudní orgány vydávajícího státu vyplnit. Tyto rubriky umožňují těmto orgánům poskytnout informace týkající se zejména orgánu, který rozsudek vydal, osoby odsouzeného a povahy spáchaného trestného činu a upřesnit povahu a délku trestu. Správnost těchto informací musí být potvrzena soudními orgány vydávajícího státu⁴³. Jedná se totiž o zásadní informace, které musí vykonávajícímu členskému státu umožnit minimální kontrolu rozsudku⁴⁴ a v konečném důsledku musí zajistit správný výkon trestu. Soudní orgán vykonávajícího státu uzná rozsudek na základě osvědčení předaného soudním orgánem vydávajícího státu, které potvrdí jeho správnost a vykonatelnost. V případě, že toto osvědčení není úplné či přesné, jedná se o důvod k odmítnutí uznání rozsudku a výkonu trestu podle článku 9 rámcového rozhodnutí.

114. Pro účely mé analýzy je zapotřebí poukázat na informace požadované v bodě 2 rubriky i) vzoru osvědčení uvedeného v příloze I rámcového rozhodnutí, které se týkají délky trestu. Tyto informace zajišťují užitečný účinek čl. 17 odst. 2 rámcového rozhodnutí.

115. V bodě 2.2 této rubriky vydávající stát uvede celkový počet dnů, po které již byl odsouzený zbaven osobní svobody v rámci předmětného trestu. Jedná se o hrubý trest.

40 — Viz čl. 4 odst. 1 rámcového rozhodnutí.

41 — V tomto ohledu viz ESLP, 27. června 2006, Szabó v. Švédsko, CE:ECHR:2006:0627DEC002857803, s. 12.

42 — Unijní normotvůrce našel inspiraci v systému osvědčení, který je popsán v článku 54 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

43 — Článek 5 odst. 2 rámcového rozhodnutí.

44 — Tato kontrola zajistí zejména to, aby rozhodnutí, jež má být vykonáno, bylo přijato orgánem příslušným podle práva vydávajícího státu a spadalo do oblasti působnosti rámcového rozhodnutí.

116. Na druhou stranu může vydávající stát v souladu s bodem 2.3 uvedené rubriky započítat do této doby další dny „na základě jiných důvodů, než je důvod uvedený v bodě 2.2.“, přičemž unijní normotvůrce uvádí jako příklad amnestii, milost či prominutí trestu. Tento bod 2.3 tedy vydávajícímu státu umožňuje poskytnout dodatečné údaje, pokud již zvláštní okolnosti vedly ke zkrácení trestu.

117. Z těchto poznatků vyplývá, že je věcí vydávajícího státu, aby rozhodl o zkrácení trestu připadajícího na dobu zbavení osobní svobody strávenou na jeho území, neboť vydávající stát má povinnost uvést v osvědčení předávaném vykonávajícímu státu, zda je namíste započítat větší počet dnů, než kolik přesně odpovídá pobytu ve věznicí, případně přesný počet těchto dnů. Pojmy, jež unijní normotvůrce používá, pokud jde o povahu důvodů, o něž lze zkrácení trestu oprávněně opřít, jsou zjevně značně neurčité. Seznam těchto důvodů kromě toho není vyčerpávající, jak o tom svědčí použití příslovečného obratu „například“. Unijní normotvůrce měl tedy v úmyslu co nejdříve pokrýt veškeré zvláštní okolnosti, jež mohou v různých členských státech vést ke zkrácení trestu. Je tudíž namíste domnívat se, že zkrácení trestu přiznané z důvodu pokroků odsouzeného k těmto důvodům patří.

118. Vzhledem k těmto poznatkům jsem tedy přesvědčen, že vykonávající stát nemůže právní předpisy vydávajícího státu nahradit svým právem v oblasti výkonu trestů, zejména svými vnitrostátními právními předpisy týkajícími se zkrácení trestu, a provést tak zpětně započtení, neboť by to mohlo vážně narušit nejen zásadu vzájemného uznávání, ale také územní svrchovanost Dánského království.

119. V takové věci, jakou je věc v původním řízení, totiž Dánské království výslovně uvedlo, že nemá být přiznáno zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti vykonávané ve věznicí. V souladu se zásadou vzájemné důvěry, na níž je rámcové rozhodnutí založeno, nemá tedy Bulharská republika jinou možnost než respektovat uplatnění práva platného ve vydávajícím státě, i kdyby – slovy Soudního dvora v rozsudku ze dne 11. února 2003, Gözutok a Brügger⁴⁵ – „uplatnění jeho vlastního vnitrostátního práva vedlo k odlišnému řešení“⁴⁶.

120. Pokud by byla snaha takové kroky podniknout, narušilo by to nevyhnutelně vzájemnou důvěru mezi členskými státy a mohlo by být ohroženo uskutečnění cílů rámcového rozhodnutí.

121. Kromě toho připomeňme, že právo na potrestání představuje jeden z podstatných znaků státu a že trestní právo, včetně práva v oblasti výkonu trestů, tvoří samotné jádro národní svrchovanosti. Právo v oblasti výkonu trestů je tedy součástí pravomoci rozhodovat o politice v oblasti trestání přiznané státům, o čemž svědčí jeho teritoriální povaha⁴⁷.

122. V projednávané věci A. Ogňanov narušil veřejný pořádek Dánského království. Pravomoc soudit a potrestat spáchané trestné činy mají tedy soudní orgány tohoto členského státu. Rovněž k prvotnímu zbavení osobní svobody A. Ogňanova došlo na dánském území a v jurisdikci dánských orgánů.

123. Vzhledem k jednotlivým oblastem místní příslušnosti je tedy zjevné, že čl. 41 odst. 3 NK „není použitelný“ na výkon trestu na dánském území, jelikož v opačném případě by byla porušena územní svrchovanost Dánského království.

124. A konečně, pokud by měl být článek 17 rámcového rozhodnutí vykládán v tom smyslu, že připouští uplatnění práva vykonávajícího státu na výkon trestu ve vydávajícím státě, byla by tím rovněž narušena základní zásada rovného zacházení. Osoby ve výkonu trestu v téže věznicí by totiž byly podrobeny různým právním režimům výkonu trestu, zejména pokud jde o podmínky zkrácení trestu.

125. To by vedlo ke spletitým situacím, jež by neumožňovaly zaručení spravedlivého uplatňování norem a jistým způsobem by mohly ohrozit úspěšné provádění rámcového rozhodnutí.

45 — C-187/01 a C-385/01, EU:C:2003:87.

46 — Bod 33.

47 — Viz v této souvislosti rozsudek ESLP, ze dne 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, bod 84.

126. Vzhledem ke všem výše uvedeným poznatkům se domnívám, že s ohledem na zásady, na nichž je založeno rámcového rozhodnutí, tedy na zásadu vzájemné důvěry mezi členskými státy na straně jedné a na zásadu teritoriality trestního zákona a zásadu individualizace trestu na straně druhé, je nutno čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátnímu pravidlu, jež umožňuje soudním orgánům vykonávajícího státu přiznat odsouzenému zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti, kterou odsouzený vykonával během svého pobytu ve vězení ve vydávajícím státě.

127. Uznávám, že takový výklad neumožňuje odlišit rámcové rozhodnutí založené na zásadě vzájemného uznávání od tradičních mechanismů soudní spolupráce, jež jsou koncipovány jako spolupráce mezi svrchovanými státy. Podle mého názoru se nicméně jedná o jediný možný výklad, pokud chceme plně zohlednit chybějící harmonizaci pravidel týkajících se výkonu trestů v Unii.

B – *Ke druhé otázce*

128. Druhá otázka se týká dosahu informační povinnosti, kterou mají soudní orgány vykonávajícího státu podle článku 17 rámcového rozhodnutí. Tato otázka vyvstává za předpokladu, že by toto ustanovení umožňovalo bulharským soudním orgánům uplatnit čl. 41 odst. 3 NK na dobu, po níž byl odsouzený zbaven osobní svobody v Dánsku.

129. Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) se táže na to, zda v případě, kdy je bulharským soudním orgánům předložena žádost v tomto smyslu, jsou tyto orgány povinny informovat své dánské kolegy o použitelnosti takových právních předpisů, a případně na povahu informací, které mají být v tomto ohledu sděleny.

130. Vzhledem k odpovědi, kterou navrhuji na první otázku, není podle mého názoru namístě na druhou otázku odpovídat.

C – *Ke třetí otázce*

131. V případě, že by Soudní dvůr konstatoval, že čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí brání takovému vnitrostátnímu pravidlu, jako je pravidlo dotčené ve věci v původním řízení, je podstatou třetí otázky předkládajícího soudu, zda by unijní právo bránilo tomu, aby tento soud „i přesto“ uplatnil čl. 41 odst. 3 NK na dobu, kdy byl A. Ogňanov zbaven svobody v Dánsku, a to z důvodu, že se jedná o mírnější právní úpravu.

132. Je třeba připustit, že předmětné zkrácení trestu není zanedbatelné.

133. Jelikož jsou dánské právní předpisy přísnější, pokud jde o zkrácení trestu za pracovní činnost vykonávanou ve věznici, umožňovalo by uplatnění čl. 41 odst. 3 NK na dobu, po kterou byl A. Ogňanov zbaven osobní svobody v Dánsku, zkrácení jeho trestu nikoli o 1 rok, 8 měsíců a 20 dnů, nýbrž o 2 roky, 6 měsíců a 24 dnů, což by mu umožnilo dřívější propuštění.

134. Otázka, kterou pokládá předkládající soud, však vychází z předpokladu, který je nutno od počátku odmítnout. Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) se totiž ve skutečnosti táže, zda může uplatnit vnitrostátní pravidlo, které je považováno za neslučitelné s unijním právem, z důvodu, že je příznivější pro odsouzeného.

135. Tuto otázku, vyjádřenou jinými slovy, položil předkládající soud v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vznesené ve věci Ogňanov (C-614/14) probíhající před Soudním dvorem.

136. Odpovím tudíž stejnými slovy, jaká byla použita v rámci mého stanoviska ve věci Ogňanov⁴⁸, přičemž připojím několik dalších poznámek.

137. Zprvčé článek 280 SFEU stanoví, že „[r]ozsudky Soudního dvora [...] jsou vykonatelné“. Jak jsem uvedl v bodě 111 tohoto stanoviska, nepodává Soudní dvůr na základě článku 267 SFEU poradní stanoviska. Z ustálené judikatury vyplývá, že rozsudkem, který Soudní dvůr vydá v řízení o předběžné otázce, je vnitrostátní soud pro účely vyřešení sporu v původním řízení vázán, pokud jde o výklad či platnost dotčených aktů orgánů Unie⁴⁹.

138. Zadruhé, pokud by Soudní dvůr konstatoval, že čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí brání vnitrostátnímu pravidlu, jakým je pravidlo dotčené ve věci v původním řízení, musel by předkládající soud, jak jsem již vysvětlil, vyložit znění čl. 41 odst. 3 NK ve světle znění a účelu rámcového rozhodnutí, a případně přitom pominout ustálenou judikaturu Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud), a to vzhledem ke své povinnosti konformního výkladu.

139. Zatřetí v každém případě předkládajícímu soudu připomínám, že v případě nepoužitelnosti čl. 41 odst. 3 NK na dobu, po níž byl odsouzený zbaven osobní svobody v Dánsku, nelze uplatnit pravidlo zpětné účinnosti mírnějšího trestního zákona, které je obsaženo v čl. 49 odst. 1 poslední větě Listiny (zásada retroaktivního použití mírnějšího trestu).

140. A konečně, začtvrté otázka zkrácení trestu, na niž se zaměřuje předkládající soud, pomíjí skutečnost, že již k samotnému předání A. Ogňanova do Bulharska dochází v jeho prospěch, neboť bude moci zbývající část svého trestu vykonat v sociálním prostředí, z něhož pochází, což usnadní jeho společenskou rehabilitaci.

141. Vzhledem k těmto úvahám a za předpokladu, že by Soudní dvůr konstatoval, že čl. 17 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí brání vnitrostátnímu pravidlu, jakým je pravidlo dotčené ve věci v původním řízení, by musel předkládající soud v souladu se svou povinností konformního výkladu odmítnout výklad čl. 41 odst. 3 NK, tak jak jej poskytl Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud), a toto ustanovení neuplatnit na dobu, po kterou byl odsouzený vězněn v Dánsku.

142. V návaznosti na tyto body bych rád vyvodil některé závěry, pokud jde o rozdělení pravomocí stanovených v rámcovém rozhodnutí mezi soudní orgány vydávajícího a vykonávajícího státu.

D – Rozvaha týkající se rozdělení pravomocí stanovených v rámcovém rozhodnutí mezi soudní orgány vydávajícího a vykonávajícího státu

1. Právo, jímž se řídí výkon trestu odnětí svobody před předáním odsouzeného

143. Pokud byl odsouzený v situaci, jaká je dotčena ve věci v původním řízení, nejprve uvězněn ve vydávajícím státě, je právem použitelným na výkon jeho trestu zjevně právo tohoto státu. Na přijímání veškerých opatření upravujících výkon trestu na území tohoto státu, ať už se jedná o opatření týkající se zahájení výkonu trestu, jako je například umístovací příkaz, nebo o opatření týkající se úpravy výkonu trestu, jako je například pobyt mimo věznici, se vztahuje právo vydávajícího státu.

144. Jak již bylo vyloženo, je rovněž věcí vydávajícího státu posoudit, zda není namístež uskutečnit předání odsouzeného do jeho členského státu původu či pobytu⁵⁰.

48 — C-614/14, EU:C:2016:111.

49 — Rozsudek ze dne 5. října 2010, Elčinov (C-173/09, EU:C:2010:581, bod 29 a citovaná judikatura).

50 — Viz čl. 4 odst. 1 rámcového rozhodnutí.

145. Předání je totiž opatřením v oblasti výkonu trestu, a zejména projevem individualizace, jejímž cílem je, aby odsouzený mohl svůj trest vykonat co nejlépe svému rodinnému a sociálnímu prostředí, do něhož se bude muset znovu začlenit⁵¹.

146. Stejně jako náleží vydávajícímu státu provést toto posouzení, musí rovněž – v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy a s ohledem na snahu, již odsouzený projevil – posoudit, zda může být odsouzenému povoleno další opatření týkající se úpravy výkonu trestu, včetně zkrácení trestu.

147. Takové rozdělení pravomocí zavazuje vydávající stát, aby rozhodl o všech otázkách týkajících se zkrácení trestu před předáním odsouzeného⁵².

148. Připomínám, že to je ostatně přímo předmětem bodu 2.3 rubriky i) vzoru osvědčení uvedeného v příloze I rámcového rozhodnutí.

149. Předání odsouzeného totiž nesmí zbavit veškerého užitečného účinku zkrácení trestu, na něž má případně odsouzený právo na základě zákona vydávajícího státu a rozhodnutí vydaných příslušným soudem⁵³. Soudní orgány vydávajícího státu tedy musí být schopny předložit osvědčení, v němž bude uvedena nejen délka trestu, ale také doba, která byla započtena na základě vnitrostátních právních předpisů ve smyslu zkrácení trestu. Tyto orgány by měly být také schopny poskytnout některá upřesnění, pokud jde o posouzení týkající se úsilí o rehabilitaci odsouzeného.

150. Vykonávající stát tedy nemůže právo vydávajícího státu v oblasti výkonu trestů nahradit svým právem, i kdyby jeho právní předpisy byly pro odsouzeného příznivější, neboť by to představovalo nejen porušení znění článku 17 rámcového rozhodnutí, ale rovněž vážné narušení svrchovanosti vykonávajícího státu, a tím i zásady vzájemného uznávání.

2. Žádost o poskytnutí informací před předáním

151. Pokud je odsouzený předáván do vykonávajícího státu, je zcela pochopitelné, že se soudní orgány vydávajícího státu budou informovat o příslušných ustanoveních v oblasti předběžného či podmíněného propuštění, tak jak je to stanoveno v čl. 17 odst. 3 rámcového rozhodnutí. Znovu připomínám, že je třeba mít na paměti, že spácháním trestného činu byl narušen veřejný pořádek vydávajícího státu. Tento stát si tudíž musí být jist, že výkon trestu na území vykonávajícího státu bude přiměřeným vyvážením narušení veřejného pořádku, k němuž došlo na jeho území. Vydávající stát tak posoudí, zda bude s ohledem na tato nová ustanovení zachována celková konzistentnost trestu z doby jeho vynesení. Pokud má vydávající stát obavu, že by předání mohlo vést k propuštění, jež považuje za předčasné, nebo pokud se domnívá, že trest již není přiměřený narušení, může rozhodnout, že odsouzeného nepředá, a vezme si zpět své osvědčení.

152. Žádost o informace musí být podána před předáním odsouzeného, neboť po uskutečnění předání již vydávající stát nemůže prosazovat své koncepce opatření v oblasti výkonu trestů a nemůže již rozhodnutí o předání změnit.

51 — Rozsudek ESLP ze dne 27. června 2006, Szabó v. Švédsko, CE:ECHR:2006:0627DEC002857803, s. 14.

52 — Vzhledem k dělbě pravomocí se zkrácení trestu nestanoví z celkové doby výkonu trestu, ale postupně z každé doby, kdy byl odsouzený ve vydávajícím a vykonávajícím státě zbaven osobní svobody.

53 — V této souvislosti viz zejména rozsudek ESLP, ze dne 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, bod 107.

3. Právo, jímž se řídí výkon trestu odnětí svobody po předání odsouzeného

153. Předání odsouzeného automaticky a nutně vede k současnému předání pravomocí, pokud jde o výkon trestu, vykonávajícímu státu, a to ze stejných důvodů, jaké byly zmíněny výše. Prvním důvodem je, že výkon trestu pokračuje na území a v jurisdikci tohoto státu. Druhým důvodem je, že počínaje předáním jsou pouze soudní orgány vykonávajícího státu s to upravovat podmínky výkonu trestu s ohledem na úsilí odsouzeného o rehabilitaci a na jeho hmotnou, rodinnou a sociální situaci.

154. Je jasné, že po provedení předání nelze po vykonávajícím státu požadovat, aby před přijetím aktu individualizace trestu, například v podobě zkrácení trestu nebo předběžného či podmíněného propuštění, žádal o povolení vydávající stát. Jak jsem již uvedl, spadají otázky týkající se existence, podmínek výkonu či odůvodnění režimu propuštění do pravomoci přiznané státům v oblasti rozhodování o jejich politice v oblasti trestání. Žádat v takovém případě o povolení vydávající stát by tedy bylo porušením svrchovanosti vykonávajícího státu a narušením nezávislosti jeho systému soudnictví.

155. Vykonávající stát musí tedy trest vykonat, jako by byl vynesena jeho vlastními soudními orgány. Pokud jde o vydávající stát, nemá v souladu se zásadou vzájemné důvěry jinou možnost než respektovat uplatňování práva platného ve vykonávajícím státě, i kdyby – opět slovy Soudního dvora uvedenými v rozsudku ze dne 11. února 2003, Gözutok a Brügge⁵⁴ – uplatnění jeho vlastního vnitrostátního práva vedlo k odlišnému řešení⁵⁵.

156. Tím, že členské státy schválily rámcové rozhodnutí, jsou si velmi dobře vědomy rozdílů mezi svými právními systémy v oblasti výkonu trestních rozhodnutí. Pokud jde například o pravidla, jež se uplatní v oblasti předběžného či podmíněného propuštění, lze v některých členských státech odsouzeného propustit po výkonu dvou třetin trestu, zatímco v jiných členských státech lze k propuštění přistoupit po výkonu jedné třetiny trestu. Členské státy si tedy byly velmi dobře vědomy toho, že předání odsouzeného může vést ke změně konkrétní doby odnětí svobody ve vztahu k původně uloženému trestu, a tudíž ke změně okamžiku jeho propuštění⁵⁶. Ostatně z tohoto důvodu, a zejména s cílem zabránit propuštění, jež by vydávající stát považoval za „předčasné“ ve vztahu k trestnému činu spáchanému na svém území, unijní normotvůrce stanovil „výhradu“ čl. 17 odst. 3 rámcového rozhodnutí⁵⁷.

157. V případě, že by vykonávající stát uplatnil přísnější pravidla, mohlo by opravdu předání odsouzeného do tohoto státu fakticky vést k delšímu odnětí svobody, než by tomu bylo ve vydávajícím státě.

54 — C-187/01 a C-385/01, EU:C:2003:87.

55 — Bod 33.

56 — Viz studie IRCP s názvem „Material detention condition, execution of custodial sentences and prisoner transfer in the EU Member States“, 2011. Viz rovněž bod 4.1.8 zelené knihy Komise zmíněné v poznámce pod čarou 36 tohoto stanoviska, v němž Komise zdůrazňuje, že „rozdíly v právních úpravách členských států, pokud jde o minimální dobu odnětí svobody, [...] působí potíže při uplatňování a dokonce odmítání předání, neboť mohou vést k uložení méně přísného trestu či dokonce k okamžitému propuštění“. Tyto potíže stejným způsobem vyvstaly také při uplatňování úmluvy o předávání.

57 — Připomínáme, že podle tohoto ustanovení „[p]říslušný orgán vykonávajícího státu informuje na žádost příslušný orgán vydávajícího státu o platných pravidlech pro možné předčasné nebo podmíněné propuštění. Vydávající stát může souhlasit s použitím takových pravidel, nebo může vzít osvědčení zpět“.

158. Evropský soud pro lidská práva vůči takové situaci nemá námitky, co se týče práva na svobodu a osobní bezpečnost zakotveného v článku 5 EÚLP, pokud doba zbavení osobní svobody nepřekročí dobu zbavení osobní svobody stanovenou v původním trestním řízení. Evropský soud pro lidská práva nicméně nevykládá, že by trest zbavení osobní svobody, který by byl fakticky výrazně delší, mohl vést k odpovědnosti vydávajícího státu s ohledem na článek 5 EÚLP, a to z důvodu dopadů, jež byly předvídatelné v okamžiku přijetí rozhodnutí o předání⁵⁸.

VII – Závěry

159. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na otázky položené Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii, Bulharsko) odpověděl následovně:

- „1) Vzhledem k zásadám, na nichž je založeno rámcové rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii, a to jednak zásadě vzájemné důvěry mezi členskými státy a jednak zásadě teritoriality trestního zákona a zásadě individualizace trestu, je nutno čl. 17 odst. 1 a 2 tohoto rámcového rozhodnutí vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátnímu pravidlu, jakým je pravidlo dotčené ve věci v původním řízení, jež umožňuje soudním orgánům členského státu, jemuž je předán rozsudek za účelem jeho uznání a výkonu, přiznat odsouzenému zkrácení trestu z důvodu pracovní činnosti, kterou vykonával během pobytu ve vězení v členském státě, v němž byl rozsudek vydán.
- 2) Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii, Bulharsko) musí v souladu se svou povinností konformního výkladu odmítnout výklad čl. 41 odst. 3 Nakazatelen Kodeks (bulharský trestní řád), tak jak jej poskytl Varhoven kasacionen sad (nejvyšší kasační soud), a toto ustanovení neuplatnit na dobu, po kterou byl odsouzený vězněn v Dánsku.“

58 — Rozsudek ESLP, ze dne 27. června 2006, Szabó v. Švédsko, CE:ECHR:2006:0627DEC002857803, s. 9. Ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, mohl odsouzený důvodně očekávat, že bude ve Švédsku propuštěn po výkonu dvou třetin desetiletého trestu odnětí svobody, tedy po šesti letech a osmi měsících. Vzhledem k jeho předání do Maďarska mohl dosáhnout podmíněného propuštění až po výkonu čtyř pětín tohoto trestu, tedy po osmi letech. Po právní stránce tedy jeho trest nebyl zhoršen, nicméně po stránce faktické musel odsouzený v Maďarsku vykonat trest odnětí svobody o jeden rok a čtyři měsíce převyšující trest, který by musel vykonat ve Švédsku. Evropský soud pro lidská práva měl tudíž posoudit, zda předání odsouzeného do Maďarska, a tedy faktické prodloužení doby zbavení jeho osobní svobody, mohly představovat porušení článku 5 EÚLP. V této věci ESLP konstatoval, že dodatečná doba zbavení osobní svobody, které může být odsouzený v Maďarsku vystaven, činí 20 % doby výkonu trestu, jež by bylo možno očekávat ve Švédsku. ESLP nejprve zdůraznil, že rozdíl jednoho roku a čtyř měsíců není zanedbatelný, posléze však konstatoval, že doba zbavení osobní svobody, již bude odsouzený podroben, se pohybuje v mezích uloženého trestu.